

Nieuwsbrief Positieve herinneringen aan pleegzorg

**PLEEG
ZORG**
Kenniscentrum

Nieuwsbrief positieve herinneringen aan pleegzorg

In deze nieuwsbrief wordt het onderzoek 'On the bright side: Young people's most positive memories of family foster care' samengevat. Dit onderzoek bestudeert wat bijdraagt aan succesvolle pleegzorg vanuit het perspectief van jongeren. 44 Nederlandse adolescenten en jongvolwassenen (16-28 jaar) werden kort geïnterviewd en er werd hen gevraagd wat hun meest positieve herinnering is aan pleegzorg. De jongeren konden deelnemen wanneer ze minstens één jaar stabiel geplaatst waren. De meeste (79,5%) van de jongeren waren vrouwen, de gemiddelde leeftijd was 21 jaar. De meeste deelnemers (64%) woonden reeds zelfstandig op het moment van het interview.

Hun antwoorden werden kwalitatief geanalyseerd en volgende thema's werden teruggevonden:

- Erbij horen ('belongingness'),
- Ondersteuning ontvangen,
- Normaal gezinsleven,
- Het is beter dan voorheen
- Jezelf zien groeien.

Een eerste thema was **erbij horen** ('belongingness'). De jongeren gaven aan dat ze verbondenheid vonden binnen hun pleeggezin. Het pleeggezin was niet alleen een plek om te wonen, maar werd een thuis. De pleegjongeren werden gezien als gezinsleden en werden niet anders behandeld omdat ze pleegkinderen waren. Deel uitmaken van het gezin

werd getoond door zowel alledaagse gebaren (vb. pleegmoeder die een briefje achter liet) als grote gebaren (vb. het verbouwen van een zolder om de pleegjongere een eigen ruimte te geven). Verder betekende deel uitmaken van het gezin jezelf mogen zijn en niet hoeven te veranderen om erbij te horen. Tot slot werd "erbij horen" gezien als een langdurig engagement van pleegouders aan de jongere. Jongeren gaven niet alleen aan dat ze tot hun 18e bij hun pleeggezin konden blijven, velen gaven ook aan dat ze na het verlaten van het pleeggezin bij hun gezin bleven horen en geregeld op bezoek gingen.

Een tweede thema was het ontvangen van **ondersteuning**. De jongeren waren dankbaar voor de steun en opvoeding van hun pleegouders, die aandachtig waren voor wat ze nodig hadden en in hun behoeften konden voorzien. Jongeren benoemden bepaalde situaties waarin ze steun nodig hadden en kregen, bijvoorbeeld tijdens hun sportactiviteiten, bij moeilijke bezoeken met hun familie en bij hereniging met hun familie. Jongeren gaven aan dat de steun die ze kregen van hun pleegouders hen hielp in hun ontwikkeling en groei. Naast de steun van pleegouders, herinnerden sommige jongeren zich de steun die ze kregen van hun ouders en vrienden, en de steun aan pleegouders door pleegzorgbegeleiders als hun meest positieve herinnering.

Daarnaast werd als derde thema het **gewone gezinsleven** vaak genoemd. Jongeren hadden hele goede herinneringen aan de gewone familiemomenten, zoals samen eten, op vakantie gaan, de dag overlopen. Bovendien vonden jongeren het fijn dat ze vrienden op bezoek konden hebben en zich nergens zorgen over hoefden te maken. Het was fijn om gewoon in een veilige en normale gezinsomgeving te zijn.

Als vierde thema deelden jongeren herinneringen die tijdens hun verblijf in het pleeggezin een grote **verbetering** van hun situatie lieten zien. Sommigen vertelden dat het krijgen van een pleeggezin hun meest positieve herinnering was, omdat ze niet meer in een residentiële voorziening verbleven, niet meer voor jongere broertjes en zusjes hoefden te zorgen, of niet langer in een ontwrichtende opvoedingsomgeving moesten blijven. Daarnaast deelden

ze dat ze kansen kregen die in de thuissituatie niet mogelijk waren. Jongeren herinnerden zich ook veranderingen tijdens hun plaatsing die bijdroegen aan een verbetering, bijvoorbeeld een herplaatsing waardoor het nieuwe pleeggezin beter bij deze jongeren paste of een bijplaatsing van andere pleegkinderen.

Als laatste thema werd **jezelf zien groeien** genoemd. De jongeren waren trots op wat ze hadden bereikt en geleerd als adolescenten of jongvolwassenen, zoals het afronden van de middelbare school of naar de universiteit gaan. Jongeren voelden dat ze volwassen waren geworden en nu in staat waren te leven zonder verdere steun van het pleegzorgsysteem. Daarnaast herinnerden sommige jongeren zich belangrijke specifieke mijlpalen, zoals het verwerken van het verlies van hun ouders, omgaan met gehechtheidsproblemen...

Mee te nemen naar de praktijk

- Verbondenheid is een belangrijk thema voor jongeren. Dit gevoel van verbondenheid leek in de loop van de tijd te zijn opgebouwd door een opeenstapeling van gewone, alledaagse familie-ervaringen. Het hebben van een gezin zoals elk ander gezin, de mogelijkheid om te groeien en steun te krijgen van hun pleegouders, dragen bij aan dit gevoel van verbondenheid. Het meegeven en bespreken van deze bevindingen aan pleegouders, zal mogelijks de druk die ze ervaren in “het zo goed mogelijk doen” voor hun pleegkind, wat verlagen. Wanneer een kind de kans krijgt om -zoals de jongeren zelf aangeven- een “gewoon” gezinsleven te ervaren, creëer je als pleegouder een gevoel van verbondenheid mee.
- In het Vlaams belevingsonderzoek (Clé, 2016) komen veel van deze zaken ook aan bod. Ook daar leggen de jongeren de nadruk op erbij horen en als ‘normaal’ gezien te worden. Wanneer de jongeren bevraagd werden rond het thema pleeggezin noemden ze zaken die in vier thema’s in te delen waren: 1) goede zorgen en kansen krijgen, 2) samen dagdagelijkse dingen doen, 3) goede communicatie en wederzijds vertrouwen en 4) een warme en steunende omgeving. Ook hier zien we dus de overlap met het krijgen van kansen, het belang van kleine dagdagelijkse momenten samen en het hebben van een warm thuis. De samenvatting van dit rapport is na te lezen op:

Gebaseerd op: Steenbakkers, A., Van der Steen, S., & Grietens, H. (2021). On the bright side: Young people’s most positive memories of family foster care. *Clinical child psychology and psychiatry*, 26(2), 544-555.